

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO ...
TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỌC
TẬP MÔN ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH LỚP 1
(Bộ sách chân trời sáng tạo)

Lĩnh vực: ...
Họ và tên tác giả:
Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

I. PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài:.....	1
2. Mục đích nghiên cứu:.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu:.....	3
4. Phương pháp nghiên cứu:.....	3
4.1. Phương pháp quan sát trực quan :	3
4.2. Phương pháp đọc sách, tài liệu:.....	3
4.3. Phương pháp thống kê, so sánh:.....	3
II. NỘI DUNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM	4
1. Cơ sở lý luận:	4
1.1 Mục tiêu môn đạo đức lớp 1	4
1.2. Một số phương pháp dạy – học môn Đạo đức ở lớp Một	4
2. Thực trạng vấn đề trước khi áp dụng sáng kiến kinh nghiệm	5
2.1. Thuận lợi:	5
2.2. Khó khăn:	5
2.3. Nguyên nhân	6
3. Các biện pháp đã sử dụng để nâng cao chất lượng môn Đạo đức ở lớp 1B..	7
3.1. Chuẩn bị tốt các tư liệu, phương tiện hỗ trợ cho bài học:	7
3.2. Sử dụng linh hoạt các phương pháp dạy – học môn Đạo đức ở lớp 1: ..	9
a. Phương pháp động não:.....	13
b. Phương pháp đóng vai:	13
c. Phương pháp trò chơi:	17
d. Phương pháp thảo luận nhóm:	23

3.3. Sử dụng hiệu quả đồ dùng dạy - học	26
3.4. Đánh giá kết quả học tập môn Đạo đức ở học sinh lớp 1 trên tất cả các mặt: tri thức, thái độ, kỹ năng, hành vi ứng xử của các em ở gia đình, nhà trường và cộng đồng.....	26
4. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm đối với hoạt động giáo dục, với bản thân, đồng nghiệp và nhà trường.	27
III. KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ	28
Kết luận:	28

I. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài:

Đất nước ta đang trong giai đoạn công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Công cuộc đổi mới kinh tế xã hội đang diễn ra từng ngày, từng giờ trên khắp đất nước. Nó đòi hỏi phải có những lớp người lao động mới, có bản lĩnh, có năng lực, chủ động sáng tạo. Dám nghĩ, dám làm thích ứng được với thực tiễn xã hội luôn thay đổi và phát triển. Nhu cầu này đòi hỏi phải có ngành giáo dục phải có sự thay đổi cho phù hợp với tình hình đất nước. Và thực sự ngành giáo dục đã từng bước thay đổi, thể hiện qua sự xác định mục đích giáo dục đào tạo, hay nói đúng hơn là phát triển toàn diện về nhân cách con người thể hiện qua hai mặt là: *“Tài và Đức”*. Muốn làm được điều này, ngành giáo dục phải tạo điều kiện để học sinh phát huy năng lực về văn hóa cũng như về phẩm chất đạo đức ngay từ khi ngồi trên ghế nhà trường. Nhân cách trẻ được hình thành và phát triển thông qua các hoạt động có ý thức. Chính trong quá trình sống, học tập, lao động, giao lưu, vui chơi giải trí... các em đã hình thành và phát triển nhân cách của mình. Bác Hồ đã từng nói:

“Ngày nay chúng ta là Nhi đồng, ít năm sau chúng ta sẽ là công nhân, cán bộ. Vì vậy chính phủ, các đoàn thể và tất cả các đồng bào có trách nhiệm giúp sức vào việc giáo dục nhi đồng...” Để mai sau xã hội có những người chủ xứng đáng, có những người công dân tốt thì hôm nay thế hệ đi trước phải có trách nhiệm dạy dỗ, định hướng cho các em con đường đúng đắn. Không nơi nào khác trường học chính là nơi kết tinh trình độ văn minh của xã hội trong công tác giáo dục trẻ em. Trong giáo dục đào tạo con người mới con người phát triển toàn diện, chúng ta không chỉ dạy cho các em giỏi về văn hóa mà còn phải làm tốt công tác giáo dục hành vi, phẩm chất đạo đức cho các em ở lứa tuổi tiểu học. Đặc biệt là giáo dục các em học sinh trong giai đoạn đầu cấp (học sinh lớp 1). Người xưa đã dạy: *“Dạy con từ thuở còn thơ”*. Qua nhiều năm giảng dạy ở trường Tiểu học, tôi nhận thấy việc giáo dục hành vi, phẩm chất đạo đức cho các em là vô cùng cần

thiết. Thông qua môn học Đạo đức các em có những hiểu biết ban đầu về một số những chuẩn mực hành vi đạo đức và pháp luật phù hợp với lứa tuổi tiểu học nói chung và học sinh lớp 1 nói riêng, từng bước hình thành cho học sinh những kỹ năng nhận xét, đánh giá hành vi ứng xử phù hợp của bản thân và những người xung quanh theo chuẩn mực trong các mối quan hệ và tình huống đơn giản, cụ thể của cuộc sống. Từng bước hình thành cho các em thái độ tự trọng, tự tin vào khả năng của bản thân, có trách nhiệm với hành động của mình, biết yêu thương tôn trọng mọi người; luôn mong muốn đem lại niềm vui, hạnh phúc cho mọi người, yêu cái thiện, cái đúng, cái tốt; không đồng tình với hành vi, việc làm sai.

Thực tiễn cho thấy kết quả giáo dục đạo đức đang có sự giảm sút nghiêm trọng. Hiện nay, trong điều kiện của kinh tế thị trường và cạnh tranh. Do bị xoáy vào vòng xoáy của cơ chế thị trường mà nhiều phụ huynh ít còn thời gian, sức lực dành cho việc kiểm tra, giáo dục con cái. Hoặc không ít phụ huynh chiều chuộng con quá mức, muốn gì được đó... Ngoài ra, sự bùng nổ của công nghệ thông tin (cả tích cực lẫn tiêu cực), các trò chơi bạo lực trên mạng Internet ... đã ảnh hưởng rất lớn đến học sinh. Mà tâm lý học sinh tiểu học thích “bắt chước” nên hành vi đạo đức của các em có thể thu nhận qua việc giao tiếp, tranh ảnh, sách báo, phim, truyện ... nhưng các em chưa biết phân biệt để tự lựa chọn hành vi đạo đức phù hợp cho mình. Chính vì vậy, những chuẩn mực hành vi đạo đức giáo dục trẻ phải được gia đình, nhà trường, xã hội cung cấp và uốn nắn ngay từ nhỏ. Từ lớp 1 các em đã được thầy cô xây dựng những hành vi, chuẩn mực đạo đức phù hợp với lứa tuổi của các em thông qua môn Đạo đức. Đây cũng là điểm tựa định hướng cho việc hình thành thái độ và kỹ năng, hành vi đạo đức cho các em.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, trong quá trình giảng dạy, đặc biệt là giảng dạy môn Đạo đức ở lớp 1. Vậy làm thế nào để học sinh tiếp thu kiến thức đã học một cách nhẹ nhàng, sinh động, không nhàm chán, không bị áp đặt, gò bó hay gượng ép? Chuyển tải đến các em cảm giác “***Học mà chơi, chơi mà học***” Tôi đã áp dụng một số biện pháp trong quá trình giảng dạy và đạt được một số hiệu quả nhất định với sáng kiến: “***Một số biện pháp nâng cao chất lượng môn Đạo***

cần có sự cải biến làm thay đổi tài liệu đó. Với kiểu ghi nhớ này nếu không được giáo viên nhắc lại thường xuyên thì các em sẽ chóng quên và sẽ không nhớ gì nữa trong thời gian vài tuần sau.

Sự chú ý của các em kém bền vững dẫn đến việc tiếp thu kiến thức mới sẽ không được liên tục.

3. Các biện pháp đã sử dụng để nâng cao chất lượng môn Đạo đức ở lớp 1B.

3.1. Chuẩn bị tốt các tư liệu, phương tiện hỗ trợ cho bài học:

Sự chuẩn bị chu đáo và triển khai có hiệu quả, đúng lúc, kịp thời các phương tiện dạy học như sưu tầm tranh ảnh, các bài thơ, bài hát, câu ca dao, tục ngữ cũng đã góp phần rất lớn trong sự thành công của tiết học.

Ví dụ: **Bài 9 "Sinh hoạt nền nếp"** (trang 36 Đạo đức 1 bộ sách Chân trời sáng tạo)

Trước khi vào tiết học giáo viên có thể hát hoặc cho HS nghe, hoặc GV chuẩn bị băng đĩa cho HS nghe bài hát: “Rửa mặt như mèo” hoặc bài “Mèo con ra vại nước”. Sau khi giáo viên cho các em nhận biết “thế nào là gọn gàng sạch sẽ” qua các hình ảnh trong bài tập 1. Giáo viên sẽ phải liên hệ thực tế bằng câu

hỏi “Em cảm thấy như thế nào khi được mặc bộ quần áo sạch sẽ, gọn gàng, vì sao?”. Trả lời được câu hỏi này học sinh sẽ thấy thật là hạnh phúc khi được mọi người ngắm nhìn mình và khen ngợi (các em đã hiểu được ích lợi của việc ăn mặc gọn gàng, sạch sẽ). Từ đó các em sẽ có ý thức ăn mặc sạch sẽ gọn gàng để làm đẹp cho bản thân và cho xã hội.

Giáo viên có thể sưu tầm nội dung bài đồng dao “**Xỉa cá mè**” (Xỉa cá mè đề cá chép, Tay nào đẹp thì đi bẻ ngô, Tay nào to thì đi dỡ củ, Tay nào nhỏ thì hái đậu đen, Tay lọ lem ê xấu xấu xấu, Mau đi về ngay rửa tay cho sạch.” để đưa vào phần củng cố cuối bài học, với bài đồng dao này các em sẽ hiểu được khi chưa sạch sẽ ta có thể tắm, rửa, quần áo chưa sạch ta có thể giặt cho sạch. Bài đồng dao có vần điệu dễ thuộc, dễ nhớ nên các em nhớ rất nhanh và GV khuyến khích các em ghi nhớ để sử dụng thành trò chơi hằng ngày.

Ví dụ: **Bài 10 "Cùng thực hiện nội quy trường, lớp" (trang 40 Đạo đức 1 bộ sách Chân trời sáng tạo)**

Ngoài việc sử dụng các tranh ảnh trong SGK phóng to, GV cần sưu tầm thêm các tư liệu để giờ dạy đạt hiệu quả như: điều 28 công ước QT về QTE và bài hát “ Tới lớp, tới trường ” (Hoàng Vân). Trước khi vào bài học, GV cho HS nghe bài hát: “ Tới lớp, tới trường”. Sau khi nghe bài hát xong, GV hỏi HS: Em có thích đi học không? Em có yêu ngôi trường của mình không? Vì sao? Sau đó GV giới thiệu vào bài học.

Phần tự liên hệ: Giáo viên hỏi: Bạn nào ở lớp mình luôn đi học đúng giờ?

- Học sinh suy nghĩ, trả lời.
- Em cần làm gì để đi học đúng giờ ?

Sau khi HS trả lời, Giáo viên kết luận:

Được đi học là quyền lợi của trẻ em. Đi học đúng giờ giúp em thực hiện tốt quyền được đi học của mình. Để đi học đúng giờ, cần phải:

- + Chuẩn bị đầy đủ quần áo, sách vở từ tối hôm trước, không thức khuya.
- + Để đồng hồ báo thức hoặc nhờ bố mẹ gọi dậy cho đúng giờ.
- + Tập thói quen dậy sớm, đúng giờ.

3.2. Sử dụng linh hoạt các phương pháp dạy – học môn Đạo đức ở lớp 1:

Mỗi phương pháp và hình thức dạy – học môn Đạo đức đều có mặt mạnh và mặt hạn chế riêng, phù hợp với từng loại bài riêng, từng khâu riêng của tiết học. Vì vậy không quá lạm dụng hoặc phủ định hoàn toàn một phương pháp và hình thức dạy học nào. Điều quan trọng là căn cứ vào nội dung, tính chất từng bài; căn cứ vào trình độ học sinh và năng lực, sở trường của giáo viên; căn cứ vào điều kiện, hoàn cảnh cụ thể của từng đối tượng học sinh mà lựa chọn, sử dụng kết hợp các phương pháp và hình thức dạy học một cách hợp lý và đúng mức.

**** Ví dụ: Khi dạy bài 1 "Mái ấm gia đình" (trang 6 Đạo đức 1 bộ sách Chân trời sáng tạo)***

a. Phương pháp động não:

Đây là phương pháp giúp cho học sinh, trong một thời gian ngắn, nảy sinh được nhiều ý tưởng, nhiều giả định về một vấn đề nào đó.

- Giáo viên cần nêu vấn đề được tìm hiểu trước lớp hoặc trước nhóm.
- Khích lệ học sinh phát biểu, đóng góp ý kiến càng nhiều càng tốt. Đồng thời trong quá trình các em đưa ra ý kiến cần tìm hiểu bằng những câu hỏi tạo cho các em được giao lưu với nhau, cùng làm sáng tỏ những vấn đề chưa rõ ràng.
- Giáo viên liệt kê tất cả các ý kiến mà học sinh phát biểu sau đó phân loại, thảo luận sâu từng ý để làm rõ những ý kiến chưa rõ ràng. Cuối cùng là tổng hợp ý kiến của các em và hỏi xem các em cần thắc mắc hay bổ sung gì thêm không.
- Các ý kiến phát biểu nên ngắn gọn, bằng một từ hay một câu thật ngắn. Đặc biệt tất cả mọi ý kiến đều cần được giáo viên hoan nghênh, chấp nhận mà không cần phê phán, nhận định đúng, sai.
- Phương pháp động não có thể dùng để lý giải bất kì một vấn đề đạo đức nào, song đặc biệt phù hợp với các vấn đề học sinh đã có kinh nghiệm ứng xử.

b. Phương pháp đóng vai:

- Để các chuẩn mực hành vi đạo đức trở thành thói quen tốt trong cuộc sống hàng ngày đòi hỏi học sinh cần phải luyện tập thường xuyên. Không phải ngày một, ngày hai mà thói quen ấy được hình thành. Cụ thể là phải được luyện tập trong giờ thực hành môn Đạo đức. Đóng vai là phương pháp tổ chức cho học sinh thực hành một số cách ứng xử nào đó trong một tình huống giả định. Qua tiết thực hành đóng vai giúp các em hình thành được thao tác hành động phù hợp với mẫu hành vi đạo đức đã học.

- Qua sử dụng phương pháp này học sinh được thực hành những kỹ năng ứng xử và bày tỏ thái độ trong những tình huống giả định, gây sự chú ý và hứng thú cho học sinh khi đóng vai tạo điều kiện nảy sinh óc sáng tạo của học sinh. Khích lệ sự thay đổi thái độ, hành vi của các em theo chuẩn mực hành vi đạo đức. Có thể thấy ngay tác động và hiệu quả của lời nói hoặc việc làm thông qua các vai diễn.

- Để áp dụng phương pháp đóng vai vào trong bài giảng một cách tự nhiên và đạt hiệu quả cao:

+ Trước tiên giáo viên phải chia nhóm, giao nhiệm vụ đóng vai cho từng nhóm và quy định thời gian chuẩn bị.

+ Giáo viên đưa tình huống phải phù hợp với chủ đề nội dung bài học, với trình độ học sinh và điều kiện, hoàn cảnh lớp học.

+ Tình huống mở, gần gũi với đời sống thực tế hàng ngày. Không cho trước kịch bản và lời thoại.

+ Yêu cầu học sinh phải hiểu rõ vai của mình trong bài tập đóng vai để không lúng túng và lạc đề. Cố gắng nhập mình với vai diễn một cách tự nhiên, không gò bó, phải biết phối hợp tốt các vai “diễn” khi thực hiện. Đặc biệt nên khích lệ cả những học sinh còn nhút nhát chưa mạnh dạn cùng tham gia.

+ Các nhóm thảo luận chuẩn bị đóng vai.

+ Các nhóm lên thực hiện vai diễn.

+ Cả lớp thảo luận nhận xét sau khi đóng vai. Đây là bước quan trọng, có ý nghĩa thiết thực trong việc sử dụng phương pháp đóng vai:

* Yêu cầu các em học sinh tham gia đóng vai nêu cảm xúc khi thể hiện vai “diễn” của mình trước lớp:

+ Cách ứng xử của các vai diễn phù hợp hay chưa? Chưa phù hợp ở chỗ nào?

+ Cảm xúc của các em khi thực hiện cách ứng xử? Và khi nhận được cách ứng xử (Đúng hoặc Sai)?

* Yêu cầu các học sinh khác nhận xét cách ứng xử và sự nhập vai của các vai “diễn”. Ở bước này giáo viên tạo điều kiện để học sinh đưa ra nhiều cách ứng xử khác nhau:

+ Thực tế nếu là các em trong trường hợp đó em thể hiện cách ứng xử như thế nào?

+ Giáo viên chốt lại định hướng cho học sinh về cách ứng xử tích cực, cần thiết trong tình huống.

+ Luật chơi phải giới thiệu rõ ràng: nội dung trò chơi, cách tổ chức, cách tính điểm. (Nếu cần giáo viên có thể vừa hướng dẫn, vừa thực hiện mẫu).

+ Trò chơi phải đảm bảo huy động nhiều học sinh tham gia, mang tính tập thể. Học sinh phải nắm được quy tắc chơi và tôn trọng luật chơi.

+ Khi tổ chức trò chơi thi đua tránh để học sinh đặt nặng vấn đề hơn thua trong khi chơi.

+ Tạo điều kiện để học sinh tham gia, tổ chức, điều khiển toàn bộ các khâu của trò chơi (Chuẩn bị, tiến hành, đánh giá sau trò chơi).

+ Địa điểm chơi phải đảm bảo an toàn cho học sinh trong khi tham gia trò chơi.

+ Có thể đưa ra các tiêu chí cho nhóm thắng trong trò chơi, nhằm động viên khuyến khích các em khi tham gia chơi. Mặt khác cũng cần khích lệ động viên những nhóm chưa hoàn thành nhiệm vụ tránh cho các em sự lúng túng, mất tự tin khi chơi.

Ví dụ: Khi dạy bài 3 "Anh chị em quan tâm, giúp đỡ lẫn nhau" (trang 14 Đạo đức 1 bộ sách Chân trời sáng tạo)

Bài 3 **ANH CHỊ EM QUAN TÂM, GIÚP ĐỠ NHAU**

Khởi động

Hát bài hát *Làm anh khó đấy*
(Nhạc: Nguyễn Đình Khiêm; thơ: Phan Thị Thanh Nhân).

Khám phá

1. Xem hình và trả lời câu hỏi
Em có nhận xét gì về thái độ, việc làm của các bạn trong hai hình sau?

2. Thảo luận
Việc làm nào thể hiện sự quan tâm, giúp đỡ nhau của anh chị em trong gia đình?

14

Bài tập 3: Hãy nối mỗi tranh dưới đây với NÊN hoặc KHÔNG NÊN cho phù hợp: Với bài tập này tôi áp dụng cho học sinh phương pháp trò chơi “*Tiếp sức*”

Giáo viên treo tranh cho học sinh quan sát.

- Phổ biến luật chơi:

+ Chia làm 3 nhóm, 2 nhóm cử đại diện 5 em xếp thành 2 hàng dọc. Nhóm còn lại làm cổ động viên và ban giám khảo.

+ Khi nghe hiệu lệnh bắt đầu, 2 em đầu 2 nhóm lên nối hình vẽ với việc làm tương ứng, sau đó chuyển bút cho bạn thứ 2 cứ như thế cho đến bạn cuối cùng. Mỗi học sinh chỉ được phép nối 1 hình tương ứng. Nhóm nào thực hiện nhanh và chính xác nhóm đó thắng cuộc.

+ Nhóm thứ 3 nhận xét kết quả của 2 nhóm vừa thi đua với nhau.

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn *****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

